

» contenu par un seul gouvernement hiérarchique et
 » universel, il s'ensuit qu'un magistrat suprême spiri-
 » tuel, qui se renferme dans de justes bornes, y soit éga-
 » lement en vertu du même droit, et qu'il se trouve
 » investi de toute la puissance et force dictatoriales né-
 » cessaires à l'exercice de sa charge pour le salut de
 » l'Église. »

In Gallia nostra Calvinistæ, anno 1775, humilem con-
 fecerunt supplicationem ad regem, ut honores status civilis
 et legitimitatem matrimoniorum suorum obtinerent ;
 in ea autem supplicatione sic loquebantur :

« La chaîne de la tradition dont Pierre et Paul ont atta-
 » ché le premier anneau à l'Église de Rome est tellement
 » perpétuée parmi nous, que si les Irénée, les Grégoire,
 » les Cyrille, les Athanase, les Chrysostome revenaient
 » aujourd'hui sur la terre, ils ne reconnaîtraient que
 » dans l'Église romaine la société dont ils étaient mem-
 » bres ; » apud *de Starck*. Utilissime legetur recens ille
 auctor Lutheranus.

Multi pariter clara et non parum curiosa reperiuntur
 testimonia, et protestantium, et schismaticorum Græcorum
 apud *D. de Maistre, du Pape, t. I, chap. 9 et 10*. Ergo
 denique tenendum est pontificem Romanum tanquam
 B. Petri successorem, supremam habere jure divino auc-
 toritatem, seu primatum jurisdictionis in tota Ecclesia.

Hinc patet falsam et hæreticam esse doctrinam docto-
 ris *Richer*, qui in libro *de la Puissance ecclésiastique et
 politique*, an. 1611, contendit potestatem clavium imme-
 diate a Christo datam fuisse Ecclesiæ, et ab Ecclesia com-
 missam esse Petro et Apostolis, eorumque successoribus
 Romano pontifici et cæteris episcopis. Vide *Richerii* sys-
 tema confutatum, auctore *Veith*.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. B. Paulus, Eph. iv, 11, et I Cor. xii, 28, varios
 enumerat hierarchiæ ecclesiasticæ gradus, nempe Apo-
 stolos, evangelistas, pastores et doctores, nihilque de

summo Pontifice dicit : ergo superiorem illius auctori-
 tatem non agnoscit.

R. Nego maj. Nam B. Apostolus in locis citatis nomi-
 nat prophetas, evangelistas, doctores et eos qui extraor-
 dinaria dona acceperant a Deo ; sed hi omnes ad sacram
 hierarchiam non pertinebant. Præterea, summus Pon-
 tifex inter pastores numeratur ; quando enim loquimur
 de pastoribus Ecclesiæ in genere, summum Pontificem
 certe non excludimus : pariter ergo B. Paulus illum sub
 generali pastorum denominatione complectebatur. Ergo.

Obj. 2°. Quamvis episcopi legitimi sint Apostolorum
 successores, specialia tamen eorum privilegia non ha-
 bent : ergo *a pari* pontifex Romanus, licet B. Petri suc-
 cessor, ipsius primatum non ideo possidet.

R. Nego conseq. Namque duplicis generis necessario
 distinguenda sunt privilegia Apostolorum : alia scilicet
 ad conservationem Ecclesiæ necessaria et jugiter per-
 mansura, et alia non necessaria et ideo ad tempus tantum
 duratura. Prioris generis sunt potestas ordinis et potestas
 jurisdictionis : utraque absolute necessaria est Ecclesiæ :
 tamdiu igitur perseverare debet quamdiu durabit Eccle-
 sia, id est usque ad consummationem sæculi. Privilegia
 autem posterioris generis sunt dona miraculorum, pro-
 phetiarum, linguarum, personalis infallibilitas, extraor-
 dinaria potestas ubique terrarum prædicandi, episcopos
 et presbyteros constituendi, etc. Hæc quidem in creanda
 et constituenda Ecclesia valde utilia et aliquo sensu ne-
 cessaria esse potuerunt : ad regimen vero et conserva-
 tionem ejus necessaria non sunt ; imo privilegium ubi-
 que prædicandi et episcopos ac presbyteros constituendi,
 paci, tranquillitati et unitati evidentissime noceret : hæc
 privilegia igitur ad episcopos Apostolorum successores
 transire non debuerunt. Similiter B. Petrus personalia
 etiam habebat privilegia cæteris Apostolis et sibi com-
 munita, quæ suis successoribus transmittere non debuit :
 at primatus prærogativa hujus generis non erat, cum ad
 ipsam Ecclesiæ constitutionem pertineat. Ergo.

Inst. Primatus auctoritatis B. Petro fuit collatus in

præmium insignis ejus fidei confessionis : ergo privilegium erat personale.

R. Nego conseq. Christus enim, propositum Ecclesiam suam constituendi efformans, voluit ut esset una : eo ipso decrevit aliquem in ea exstiturum primum, sicut est prima auctoritas in omni societate bene ordinata ; potuisset illum primum huic aut illi ex Apostolis conferre : illum autem B. Petro contulit, propter eximiam ejus fidei confessionem : sub hoc respectu fuit prærogativa personalis, sed nihilominus fuit simul qualitas veræ Ecclesiæ essentialis, ad successorem S. Petri transitura et jugiter permansura. Ergo.

Obj 3°. S. Gregorius Magnus non Episcopus universalis, sed *Servus servorum* Dei appellari voluit : attamen si primum B. Petri habuisset, Episcopus universalis appellari potuisset. Ergo.

R. 1°. Dist. maj. Episcopus universalis appellari noluit, humilitatis vel prudentiæ causa, *conc.* ; quia persuasum habebat se præminentiam jurisdictionis non habere, *nego maj.* Itaque S. Gregorius Magnus nomen *Episcopi universalis* fortiter respuit, quia erat valde humilis et honores despiciebat. Aliunde, ita forte se gessit, ut efficacius reprimeret ambitionem et audaciam Joannis Jejunatoris, patriarchæ Constantinopolitani, qui Patriarcha œcumenicus vel Episcopus universalis appellari volebat : contra hujusmodi novitatem fortiter insurrexit S. Gregorius et quantum potuit eam repressit tanquam insolitam, falsam, impiam, blasphematoriam et juribus Ecclesiæ Romanæ nocivam. Si ergo talem abnuerit denominationem, si testatus sit nullum e suis prædecessoribus illam usurpare voluisse, non ideo persuasum habebat se nullam præminentiam jurisdictionis habere.

R. 2°. Dist. min. Episcopus universalis appellari potuisset, eo sensu quod veram haberet auctoritatem super omnes alios episcopos, *conc.* ; eo sensu quod solus esset episcopus, vel alii episcopi essent duntaxat illius vicarii, *nego min.* Equidem hæc appellatio quæ in patriarcha Constantinop. blasphemiam nomen erat (Greg. Mag. lib 5.

Epist. 30), aliquo sensu in pontifice Romano vera esse potest : at sub alio respectu male sonat et falsa est ; nam pontifex Romanus non est solus episcopus : licet caput sit generale totius Ecclesiæ, alia tamen sunt capita a Christo instituta, sed capiti generali subordinata : merito igitur Gregorius Magnus hanc æquivocam appellationem respuit.

Obj. 4°. Ecclesiæ ab Apostolis et ab eorum successoribus primitus fundatæ erant independentes ; decursu temporum et datis occasionibus primum Romani episcopi agnoverunt, ut in eo invenirent centrum unitatis, vinculum firmitatis et imperatorum protectionem obtinerent ; ita *Bodin, Guizot* et alii recentiores historici eum sequentes : ergo.

R. Nego ant. Ex textibus enim Scripturæ sacræ supracitatis, ex monumentis ab incunabulis Ecclesiæ usque ad nos seriem non interruptam formantibus constat B. Petrum primum auctoritatis a Christo accepisse, et pontificem Romanum B. Petri successorem illum semper tenuisse.

Si aliquando exercitium supremæ hujus auctoritatis non fuerit tam frequens ac manifestum, id tribuendum est circumstantiis, v. g. difficultatibus relationum. Tunc ex delegatione aliis committebatur ; sic confirmatio Episcoporum a metropolitanis et metropolitanorum a Conciliis provincialibus fiebat. Ergo, etc.

Obj. 5°. Primatus Romani pontificis eo facto nititur, scilicet, B. Petrum Romam venisse, ibique sedem suam fixisse et mortuum esse : atqui factum istud jure divino non nititur : ergo primatus pontificis Romani non est juris divini.

R. 1°. Retorqueo argumentum. Successio ministerii ecclesiastici hoc facto nititur, scilicet, episcopus serie non interrupta sibi successisse et legitime ordinatos esse : atqui factum istud jure divino non constat : ergo successio ministerii ecclesiastici non est juris divini.

R. 2°. Nego maj. Primatus enim pontificis Romani hac utraque propositione nititur, nempe Petrum primum

jurisdictionis in tota Ecclesia jure divino habuisse, et legitimum B. Petri successorem hunc eundem primatum jure divino possidere: hæc utraque propositio in Scriptura expresse aut æquivalenter continetur; igitur est de fide: atqui evidenter constat Romanum pontificem legitimum B. Petri esse successorem; ergo evidenter constat illum jure divino primatum jurisdictionis in tota Ecclesia habere: id unum probare intendebamus.

Inst. Si B. Petrus obiisset Antiochiæ, solus Antiochenus episcopus primatum jurisdictionis habuisset: ergo præeminentia pontificis Romani, non a Christo, sed a Petro qui suam mutavit sedem, oritur, proindeque non est juris divini.

R. Retorqueo arg. Si talis vir ad episcopatum non fuisset electus, alius sedem quam occupat habuisset: ergo potestas quam exercet non oritur a Deo, bene vero a rege qui eum designavit.

R. Distinguo consequens. Præeminentia pontificis Romani non oritur a Christo, sed a Petro, etc., quoad factum successionis, *transeat*; quoad ipsam superioritatis prærogativam, *nego consequens et conseq.* Distinguendum est igitur cum Bellarmino, lib. 2, c. 12, factum successionis ab ipsa superioritatis prærogativa successionis annexa; Christus enim voluit ut B. Petrus legitimum haberet successorem qui eundem jurisdictionis primatum teneret: unde statim atque constat hunc aut illum Pontificem legitimum esse beati Petri successorem, eo ipso certum est illum jure divino, id est a Christo, primatum jurisdictionis habere. Itaque si Petrus nullam elegisset particularem « Ecclesiam quam regeret, sicut » fecit quinque primis sui apostolatus annis, post ejus » mortem ille episcopus Petro successisset quem sibi » elegisset Ecclesia. Potuisset quoque semper manere » Antiochiæ, et tunc Antiochenus episcopus sine dubio » illi successisset; quia vero Romæ sedem suam fixit, e » eam tenuit usque ad mortem, inde factum est quod » Romanus pontifex ei succedat. » Ita Bellarminus in loco citato. Certum est ergo Romanum pontificem suam juris-

dictionis præeminentiam immediate a Christo tenere, quia evidenter constat illum B. Petri esse successorem.

Quoad factum successionis, diximus *transeat*, quia non omnino certum est pontificem Romanum, quatenus est pontifex Romanus, ex institutione Christi esse caput totius Ecclesiæ; non est enim ex institutione Christi caput totius Ecclesiæ, nisi in quantum Christus voluit ut Petrus sedem suam figeret Romæ, et ibi eam tenens moreretur: atqui non constat Christum voluisse, etc. Communius tamen id a theologis admittitur, et multo convenientius fuisse videtur. Roma quippe tunc præcipua erat urbs, princeps et caput totius orbis cogniti: valde igitur conveniebat ut ibi figeretur prima sedes religionis christianæ per orbem diffundendæ: sed neque ex Scriptura, neque ex traditione constat Petrum hujusmodi mandatum a Christo accepisse: ergo, etc.

Ex dictis quædam notanda sequuntur:

1° De fide catholica est legitimum B. Petri successorem primatum jurisdictionis in tota Ecclesia jure divino habere; hæc enim propositio in promissionibus B. Petro factis evidenter continetur.

2° Hæc propositio: *Pontifex Romanus canonicè electus, legitimus est B. Petri successor, et jure divino primatum jurisdictionis in tota Ecclesia habet*, multis videtur de fide; quia ex promissionibus B. Petro factis, ex perpetua traditione, ex unanimi conciliorum et Patrum consensu constat, et cum propositionibus de fide essentialiter est conjuncta. Quidam tamen opinantur illam non esse de fide, quia immediate non est revelata; verum, juxta omnes, est saltem conclusio theologica cui internus mentis assensus debetur.

3° Hæc altera propositio: *Hic aut ille homo legitimus est B. Petri successor*, a nonnullis non habetur ut de fide; quia nullibi in deposito revelationis expresse continetur. Sed ubi constat electionem fuisse canonicam, statim certum est singularem hunc hominem legitimum esse Petri successorem, Christi vicarium, et sub dispendio salutis

omnimodam illi debitam esse reverentiam ac obedientiam.

4° Quidquid in alia hypothesi contingere potuisset, nempe si B. Petrus sedem suam Romæ non fixisset, certum est in præsentibus rerum adjunctis legitimum B. Petri successorem necessario esse Romanum episcopum, et Romanum episcopum necessario esse B. Petri successorem; talem enim ordinem nemo subvertere potest. Unde merito concluditur semper existiturum esse Romanum pontificem, sive resideat Romæ, sive alibi cogatur aut eligat habitare. Ita communissime theologi contra paucos alios qui dicunt legitimum B. Petri successorem aliam occupare posse sedem, aut absque sede manere, sicut fecit Petrus in quinque primis apostolatus sui annis.

ARTICULUS TERTIUS.

DE MONARCHIA ROMANI PONTIFICIS.

Certum est, ex dictis, regimen Ecclesiæ esse monarchicum, et Romanum pontificem monarcham; Romanus namque pontifex non solum dignitatis et honoris, sed jurisdictionis et auctoritatis primatum habet in tota Ecclesia, eam regit ac gubernat. Ergo. *Ita omnes theologi catholici.* Verum habetne solus jure divino plenitudinem jurisdictionis ecclesiasticæ, ita ut episcopi ab ipso totam auctoritatem suam teneant? Res controvertitur.

Quidam dicunt Apostolos totam jurisdictionem suam, non immediate a Christo, sed a B. Petro accepisse: ita apud Bellarminum, de Romano pontifice, l. 4, c. 22, Joannes de *Turrecremata* et Jacobatius. Alii vero docent Apostolos jurisdictionem suam a Christo quidem accepisse, sed negant episcopos eis successisse, nisi quantum ad characterem: contendunt omnem jurisdictionem ecclesiasticam in solo Papa residere, et ab ipso episcopos eam accipere. Hinc summus Pontifex est monarcha absolutus. Sic Bellarminus et cum illo plerique extranei. Alii au-

tem, præsertim in Gallia, tenent episcopos, canonice institutos, immediate a Christo jurisdictionem accipere. Sed novissimis hisce temporibus multi hanc veterem Gallorum opinionem deseruerunt.

Notandum 1° sententiam Joannis de *Turrecremata* communissime a theologis et ab ipso Bellarmino rejici: illam ergo statim sejungimus.

Notandum 2° episcopos, in Bellarmini opinione, aliquo sensu auctoritatem suam jure divino possidere; Christus enim suam instituens Ecclesiam, voluit ut in ea essent episcopi: unde nec eorum characterem mutare aut limitare, nec eorum existentiam tollere posset Romanus pontifex.

Notandum 3° modum instituendi episcopos, in quacumque opinione, esse tantum juris ecclesiastici; nullibi enim Christus illum præscripsit, nec circa illum traditio Ecclesiæ fuit constans: ipsa summi Pontificis institutio varia fuit pro variis temporibus, et tamen Pontifex semel canonice institutus statim a Christo plenam habet auctoritatem. Quamvis ergo modus instituendi episcopos sit humanus, asserunt gallicanæ sententiæ defensores non ideo repugnare eos jurisdictionem a Christo immediate accipere.

His notatis, quætionem hanc evolvere non aggredimur; ea quippe longe fuit agitata in concilio Tridentino, ut videre est apud Palavicinum, præsertim l. 18, cap. 15, et non definita.

PRINCIPIUM PRIMUM.

In quacumque opinione, omnes episcopi ratione characteris sunt æquales. Juxta receptissimam opinionem quæ tenet eos jurisdictionem non accipere immediate a Christo, sed a Romano pontifice, ratione substantiæ jurisdictionis non sunt æquales. Natura enim constitutionis Ecclesiæ exigit ut eorum jurisdictio intra certos limites sit constricta, et ideo ab Ecclesia institutæ sunt regulæ quibus determinantur diœceses, et episcoporum relative

ad se invicem honores. Illæ regulæ solius sunt juris ecclesiastici. Facile ergo intelligitur quomodo episcopi, licet ratione characteris sint æquales, alii aliis dicantur priores aut majores.

PRINCIPIUM SECUNDUM.

Constat, quæcumque admittatur sententia, regimen Ecclesiæ esse monarchicum, hocque de fide esse: unicus enim esse potest totius societatis christianæ præses et supremus gubernator: unde concil. Florentinum decrevit « Romanum pontificem in universum orbem tenere primum, successorem esse B. Petri principis Apostolorum, verum Christi vicarium, totius Ecclesiæ caput, et omnium Christianorum patrem ac doctorem existere, et ipsi in B. Petro pascendi, regendi et gubernandi universalem Ecclesiam a D. N. J. C. plenam potestatem traditam esse, quemadmodum in gestis œcumenicorum conciliorum et in sacris canonibus continetur. » Sic Antonius *de Dominis* negans monarchiæ formam a Christo immediate fuisse institutam, habitus est ut schismaticus et hæreticus.

ARTICULUS QUARTUS.

DE PRÆROGATIVIS DIGNITATI SUMMI PONTIFICIS ANNEXIS.

Inter illas prærogativas aliæ sunt quibus nemo contradicit; aliæ vero quibus a nonnullis contradicitur: hinc duplex erit hujus articuli paragraphus.

§ 1. — De prærogativis Romani pontificis quibus nemo contradicit.

Septem præcipue numerantur hujusmodi prærogativæ: 1° centrum unitatis catholicæ; 2° potestas edendi decreta fidei et condendi leges quæ cunctos obligent Christianos; 3° jus dispensandi ab omnibus etiam conciliorum generalium legibus; 4° concilia generalia convo-

candi, tanquam præses celebrandi eaque confirmandi; 5° causas majores tum fidei, tum disciplinæ generalis, ad se evocandi, et appellationes episcoporum, nec non a quibusvis judiciis ecclesiasticis suscipiendi; 6° episcopos confirmandi ac instituendi. 7° Denique jure divino immediatam habet jurisdictionem per totum orbem christianum.

SECTIO PRIMA. — De centro unitatis catholicæ.

Jam probavimus in prima hujus Tractatus parte principium unitatis tum ratione doctrinæ, tum ratione regiminis in vera Ecclesia semper existurum esse. Nunc ostensuri sumus hoc principium in summo Pontifice tanquam in centro residere.

PROPOSITIO.

Romanus pontifex est centrum totius unitatis catholicæ.

Prob. Illud pro certo tenendum est quod constat Scriptura sacra et traditione: atqui propositio nostra constat Scriptura sacra, etc.

1° *Scriptura sacra.* Pontifex Romanus, ex dictis, est fundamentum et caput Ecclesiæ, supremus pastor ovium et agnorum: ergo sicut omnes partes ædificii fundamento niti, omnia corporis membra cum capite communicare, omnesque oves et agni gregis regimini pastoris subijci debent, sic et omnes fideles nec non inferiores pastores cum summo Pontifice uniantur necesse est. Omnia igitur ab ipso procedere, omnia ad eum redire debent, sicut in circulo omnes radii a centro procedunt et ad centrum redeunt. Ergo summus Pontifex reipsa est centrum unitatis in Ecclesia. Ergo 1°.

2° *Traditione.* Unanimis est conciliorum et SS. Patrum sententia circa hoc punctum; hæreticos et schismaticos omni tempore confutaverunt SS. Patres, ostendendo eos non habere communionem cum Sede Romana. Plurimo-

rum testimonia paucis lineis sic nervose contrahit *Bosuet, Sermon sur l'unité de l'Eglise* :

« L'autorité ecclésiastique, premièrement établie en la
» personne d'un seul, ne s'est répandue qu'à condition
» d'être toujours ramenée au principe de son unité, et
» que tous ceux qui auront à l'exercer se doivent tenir
» inséparablement unis à la même chaire.

« C'est cette chaire Romaine tant célébrée par les Pères
» où ils ont exalté, comme à l'envi, la principauté de la
» chaire Apostolique, la principauté principale, la source
» de l'unité, et dans la place de Pierre, l'éminent degré
» de la chaire sacerdotale, l'Eglise mère, qui tient en sa
» main la conduite de toutes les autres Eglises ; le chef de
» l'Episcopat d'où part le rayon du gouvernement ; la
» chaire principale, la chaire unique en laquelle seule
» tous gardent l'unité. Vous entendez dans ces mots,
» saint Optat, saint Augustin, saint Cyprien, saint Irénée,
» saint Prosper, saint Avit, saint Théodoret, le concile
» de Chalcedoine et les autres ; l'Afrique, les Gaules, la
» Grèce, l'Asie, l'Orient et l'Occident unis ensemble. »

Quicumque ergo vinculum unitatis cum legitimo summo Pontifice solvit, eo ipso ad corpus Ecclesie, extra quam nulla salus, jam non pertinet ; et sicut membrum a corpore humano se junctum areseit, ita quisquis cum pontifice Romano communionem unitatis non servat, a fonte vitæ spiritualis separatur et moritur.

Hinc plurima sequuntur, videlicet :

1° Ecclesia Christi essentialiter est Romana, ac proinde veri fideles necessario sunt catholici Romani.

2° Privati homines ipsique sacerdotes nunquam legitime pronuntiare possunt talem aut talem Pontificem canonice non fuisse electum, in hæresim vel in apostasiam lapsum esse, et sub hoc prætextu decernere communionem cum illò habendam aut servandam non esse. Ubi episcopi sunt moraliter unanimes in admittendo tali homine tanquam legitimo B. Petri successore, nemo ab illius communionem discedere potest, quamcumque ob causam, quin eo ipso extra viam salutis constituatur. Sic societas,

vulgo dicta *la petite Eglise*, funditus ruit. Vide App. II, ad calcem hujus vol.

3° Qui ore tenus duntaxat pontifici Romano uniuntur, ad veram Ecclesiam de facto non pertinent ; absurdum enim et ridiculum foret dicere unionem cum summo Pontifice necessariam, in verbis tantum consistere et non in actionibus ; unde seipsos manifeste decipiebant Janseniani, qui ad Ecclesiam eos damnantem pertinere volebant.

4° Episcopi contra decreta summi Pontificis electi et confirmati, qui professionem fidei suæ, ut aiunt, ad eum mittunt, prætendentes, sub hac unitatis specie, se communionem essentialem cum illo servare, evidenter sunt schismatici. Tales sunt archiepiscopi Trajectenses, qui, ab anno 1723 usque nunc, juxta hanc methodum sibi succedunt : sic et episcopi de *Deventer* et de *Haarlem*. De his ne quidem fit mentio in Litteris apostolicis diei 4 martii 1853, quibus hierarchia episcopalis a Pio IX in Hollandia restituitur. Gravioribus censuris ecclesiasticis a sancta Sede percussi, nihilominus in obstinatione sua perseverant et gloriantur se catholicos Romanos esse.

5° Summus Pontifex jurisdictionem proprie dictam habet in schismaticos et etiam in hæreticos ; tanquam enim B. Petri successor habet auctoritatem in eos omnes qui ad Christum pertinent : at omnes qui valide baptizati sunt, licet rebelles, ad Christum pertinent, sicut cives contra principem conjurati nihilominus sunt ejus subditi, et milites profugi a duce suo legitime puniuntur.

SECTIO SECUNDA. — De potestate edendi fidei decreta et condendi leges quæ cunctos obligent Christianos.

PROPOSITIO.

Summus Pontifex, ratione sui primatus, habet potestatem edendi fidei decreta et condendi leges quæ cunctos obligent Christianos.

Prob. Hoc admittendum est quod ex ipso primatu ne-

cessario deducitur, quod praxi Ecclesiae et rationibus theologis certissime constat. Atqui, etc.

1° *Ex ipso primatu* necessario deducitur. Romanus enim pontifex, ut expressis verbis dicit concilium Florentinum, est totius Ecclesiae caput, omnium Christianorum pater et doctor, ipsique in B. Petro plena a Christo tradita est potestas pascendi, regendi ac gubernandi Ecclesiam universalem. Porro haec omnia vana essent et sine sensu, nisi Romanus pontifex haberet potestatem edendi fidei decreta et condendi leges quae omnes obligent Christianos, etc. Haec etiam probantur ex verbis Christi, apud Matth. xviii, et apud Joan. xxi, 15. Ergo 1°.

2° *Praxi Ecclesiae.* Nam in omnibus retro saeculis summi Pontifices tulerunt fidei decreta et condiderunt leges quae ad omnes Christi fideles spectarent et eos obligarent. Inter multa alia, citari possunt exempla S. Victoris in causa Paschatis, S. Stephani in causa baptismi ab haereticis collati, S. Damasi in causa Macedonii, S. Siricii in causa Joviniani, S. Innocentii I, S. Zosimi, S. Bonifacii, S. Coelestini I et S. Sixti III in causa Pelagianorum, ejusdem S. Coelestini in causa Nestorii, S. Leonis Magni in causa Eutychetis, etc. Ergo 2°.

3° *Rationibus theologis,* tum quoad fidei decreta, tum quoad leges. 1° *Quoad fidei decreta.* Summus Pontifex, in quantum est totius Ecclesiae caput, specialem habet curam errores abigendi aut praevendendi, fideles docendi et deposito revelationis invigilandi: atqui certe haec praestare non posset, si proprie dictam non haberet potestatem edendi decreta quae omnes obligarent. Praeterea, ut varii errores undique nascentes sufficienter reprimantur, et vera Christi doctrina integra semper custodiatur, universalis et permanens existat necesse est auctoritas quae continuo invigilet, episcopos fidei iudices moneat, aut saltem in unum eos jugiter devinciat: porro talis auctoritas est necessario auctoritas summi Pontificis, siquidem concilium generale frequenter coadunari non potest: ergo.

2° *Quoad leges.* Summus Pontifex, vi supremae juris-

dictionis suae, omnes Christi agnos et oves pascere tenentur; certissime igitur habet a Christo quidquid necesse est ut eos recte pascat: porro non haberet quidquid necesse est, si leges cunctos obligantes condere non posset; nam saepe reprimendi sunt abusus, coercenda cupiditates, fovenda virtutes, sancienda leges divinae et humanae; promovenda, statuenda et observanda est cultus solemnitas; solus pontifex Romanus haec jure communi praestare valet: at illa praestare non potest nisi condendo leges quae cunctos teneant obligatos: ergo.

Pari ratione, sedulo invigilare tenentur summi Pontifices ut conciliorum decreta custodiantur et leges disciplinae observentur: nam haec bonum Ecclesiae regimen requirit.

SECTIO TERTIA. — De potestate dispensandi a legibus conciliorum.

PROPOSITIO.

Summus Pontifex ab omnibus etiam conciliorum generalium legibus dispensare potest.

Prob., praeter argumenta in superiori propositione enuntiata, auctoritate concilii Basileensis, et, quod majus est, etiam auctoritate concilii Tridentini, doctrina omnium theologorum et ratione.

1° *Auctoritate concilii Basileensis.* Sic enim se habet illud concil. apud Bossuet, Defens. Decl. part. 3, l. 11, c. 16: « Concilii statuta in nullo derogant potestati Romani pontificis, qui pro tempore, loco causisque et personis, utilitate vel necessitate suadente, moderari dispensareque possit. »

2° *Auctoritate concilii Tridentini,* dicentis, sess. 25, cap. 21: « Postremo sancta synodus omnia et singula, sub quibuscumque clausulis et verbis, quae de morum reformatione, atque ecclesiastica disciplina, tam sub fel. rec. Paulo III et Julio III, quam sub beatissimo Pio IV, Pontificibus maximis, in hoc sacro concilio

» lio statuta sunt, declarat ita decreta fuisse, ut in his
 » salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ, et sit et esse
 » intelligatur. »

3° *Doctrina omnium theologorum.* Quoad Ultramontanos res patet. Nomine Gallorum sic loquitur *Bossuet*, loco citato : « Neque vero putent a nobis tanta canonum » et conciliorum auctoritate constitutas Sedis Apostolicæ » dispensationes esse sublatas : absit ; has enim nemo » catholicus, nemo veri regiminis sciens aut rerum ec- » clesiasticarum gnarus, abstulerit. »

4° *Ratione.* Bonum regimen Ecclesiæ sæpe exigit ut ipsius leges per legitimam dispensationem in quibusdam casibus relaxentur ; id omnes fatentur : atqui solus pontifex Romanus jure ordinario ab his legibus dispensare potest : vel enim a pontifice Romano, vel a concilio generali legitime congregato hæc dispensatio ordinariè concedenda est. At posterius dici non potest. Ergo.

Nec requiritur ut concilia talem facultatem summo Pontifici concedant ; eam enim habet ratione suæ dignitatis.

Quinimo, etiamsi concilia positive statuerent quod nulla concederetur dispensatio a tali lege, summus Pontifex non ligaretur hac prohibitione ; ea enim non obstante, concilium generale ab hujusmodi lege dispensare posset, si, attentis rerum adjunctis, id expedire videretur. At eandem facultatem habere debet summus Pontifex. Sic, post concilium Tridentinum, in quo statutum fuerat nullam concedendam esse dispensationem in secundo gradu consanguinitatis et affinitatis, sess. 24, de Reform. c. 5, similiter dispensarunt summi Pontifices ob rationes quas exponit Palavicinus, in Hist. conc. Trident. lib. 23, c. 8.

Id agnovit ipse *Bossuet*, Defens. Decl. part. 3, lib. 11, c. 22, et l. 10, cap. 31.

SECTIO QUARTA. — De potestate concilia œcumenica convocandi, celebrandi ac confirmandi.

Jam probavimus supra solum pontificem Romanum

posse, jure sibi divinitus concesso, concilia œcumenica convocare et eis præesse. Restat igitur ut paucis verbis ostendamus quod ipse solus ea confirmare possit et debeat ; duplex autem distingui potest hujusmodi confirmatio, scilicet proprie dicta, quæ est solemnis decretorum concilii promulgatio ad omnes ecclesias directa, et improprie dicta, quæ est tantum simplex assensus vel approbatio.

PROPOSITIO.

Concilium generale vim irrefragabilem non habet, nisi auctoritas summi Pontificis ei accedat, saltem per consensum.

Prob. traditione, ratione et auctoritate theologorum.

1° *Traditione.* Ipsa enim concilia generalia hanc facultatem in summo Pontifice agnoverunt. Sic concilium Nicænum confirmationem S. Sylvestri requisivit ; concilium Chalcedonense assensum S. Leonis his verbis petiit : « Rogamus igitur, tuis decretis nostrum honora » judicium. » Pius IV concilium Tridentinum, per bullam *Benedictus Deus*, ex petitione patrum, confirmavit ac promulgavit.

Plurima quidem celebrata sunt concilia generalia quibus expressa hujusmodi summi Pontificis approbatio non accessit ; sed pontifices Romani eis consenserunt saltem per legatos, eorumque executionem semper persecuti sunt : porro sic agendo ea sufficienter confirmaverunt : ergo 1°.

2° *Ratione.* 1° Decreta conciliorum generalium sunt actus totius corporis docentis in Ecclesia ; at dici non possent actus totius corporis docentis, si caput positive non consensisset. 2° Concilia generalia sunt in suo genere, respectu summi Pontificis, sicut comitia generalia in regno, v. g. in Gallia, in Anglia, etc. : atqui leges in comitiis generalibus constitutæ vim et robur non habent nisi a principe confirmentur : a fortiori ergo et decreta concilia-

riorum nondum perfecta sunt nisi a pontifice Romano fuerint approbata. 3° Summus Pontifex est centrum unitatis in fide, sicut in regimine: verum si decreta conciliorum essent regulæ fidei absque confirmatione summi Pontificis, tunc summus Pontifex jam non foret necessario centrum unitatis in fide: ergo 2°.

3° *Auctoritate theologorum.* Omnes Ultramontani in hoc puncto consentiunt: ipsi vero Galli ab hac sententia non recedunt, ut testatur illustrissimus *Bossuet*, Gallia orthodoxa, n. 84: « Parisienses ultro consentiunt ex antiquissimis regulis synodos generales absque Romano pontifice nullas esse et irritas. » Ergo 3°, etc.; aliunde, etc. Ergo.

Ex propositione ista quadam deducuntur consecraria gravis momenti. 1° Si Pontifex Romanus concilii generalis etiam legitime congregati dissolutionem aut translationem in alium locum pronuntiet, si ei per se aut per legatos præesse nolit aut cesset, tunc illud totam Ecclesiam jam non representat, quia conditionibus ad concilia generalia requisitis non est donatum. Hinc 2° concilium Ariminense non fuit œcumenicum, ut supra notavimus. 3° Concilium Basileense non fuit pariter œcumenicum, saltem a sessione 29; nam Eugenius IV legatum suum revocaverat, et concilium transtulerat primo Ferrariam, deinde Florentiam, ibique illud celebrabat cum Græcis et multis Latinis, dum pauci episcopi, multo plures secundi ordinis sacerdotes et Cardinalis Arelatensis, decreto translationis resistentes, Basileæ adhuc remanebant, sessiones interdum habebant, multa reformationis decreta edebant, contra Eugenium IV procedebant, hunc Pontificem cum gravi scandalo deponerunt, et eligebant Amedæum VIII, Sabaudia ducem, qui, ab anno 1439 usque ad annum 1449, fuit Antipapa sub nomine Felicis V.

SECTIO QUINTA. — De jure appellationum.

Omnes fatentur, 1° summum Pontificem habere jus ad se evocandi causas fidei et disciplinæ generalis: *id sequi-*

tur ex dictis; 2° summum Pontificem habere jus et potestatem suscipiendi appellationes episcoporum et aliorum, etiam excluso medio, et a quibusvis judiciis ecclesiasticis. Sunt qui petunt an hæc potestas sit de jure divino vel de jure ecclesiastico, videlicet ex concilio Sardinensi. Sed, rationibus quibus primatus B. Petri et summi Pontificis adstruitur sedulo perpensis, non obscur et videtur hanc facultatem ex suprema auctoritate judicandi derivare, ac proinde esse de jure divino.

PROPOSITIO.

Summus Pontifex, vi eminentis sui primatus, causas fidei et disciplinæ generalis ad se evocare, et appellationes a quibusvis judiciis ecclesiasticis suscipere potest.

Præter argumenta ex primatu deducta et supra exposita,

Prob. praxi Ecclesiæ et rationibus theologis.

1° *Praxi Ecclesiæ.* Quod enim in optimis Ecclesiæ sæculis pontifices Romani fecerunt tanquam Petri successores, id adhuc jure sui primatus facere possunt: atqui in optimis Ecclesiæ sæculis pontifices Romani appellationes episcoporum susceperunt easque judicaverunt; sic in Oriente a sententiis conciliorum contra se latis appellaverunt S. Athanasius, Eusthatus, Sebastensis episcopus, S. Joannes Chrysostomus, Flavianus Constantinopolitanus, Theodoretus, Ignatius; eos pontifices Romani audierunt, absolverunt et sedibus propriis restituerunt: in his autem appellationibus sola B. Petri successoris dignitas et præeminentia considerabantur; in Occidente vero Chelydonius, episcopus Viennensis, et Contumeliosus, episcopus Regensis, ad pontificem Romanum appellaverunt: S. Gregorius Magnus Januarium et Stephanum ab episcopis suæ provinciæ depositos restituit. Notissima est ad Zozimum, Romanum pontificem, appellatio Appiarii Siccensis ecclesiæ presbyteri. Ergo 1°: